

Asia: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

1. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa?

kyllä pääosin [Raportissa todetaan Uudellamaalla olevan suuria kunta- ja aluekohtaisia eroja. Raportti ei kuitenkaan kattavasti esittele millaisista eroista on kyse ja miten niihin kyetään vastaamaan.]

2. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet pelastustoimessa?

ei pääosin [Raportin pelastustoimea käsittelevä osuus ei tuo tyhjentävästi esille sitä, miten alueiden erityispiirteet huomioidaan. Esimerkiksi Pukkilan osalta ei voida arvioida miten muutos vaikuttaa kunnan alueella annettavaan ensihoitoon (pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköiden sijoittuminen).]

3. Mahdollistaako esitetty erillISRatkaisumalli pääsyn tarpeenmukaisten ja riittävien sote-palvelujen piiriin paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä pääosin [Vertailtaessa yhden Uudenmaan maakunnan mallia nyt esitettävään ratkaisuun, voidaan olettaa, että esitetty malli pystyy vastaamaan palveluntarpeeseen paremmin. Pukkilan ”nykymalliin” vertaaminen esitettyyn ratkaisuun olisi asiakas- ja päätöksenteon näkökulmasta tärkeää. Nykymalli on saanut asiakaskyselyissä pääsääntöisesti hyvää palautetta (Pukkilassa on hoitajavetoinen sote-asema, Orimattilassa laajemmat palvelut, erikoissairaanhoido vajaan tunnin ajomatkan päässä).]

4. Mahdollistaako erillISRatkaisu yhteen sovitettujen asiakaskohtaisten perustason sote-palvelukokonaisuuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä pääosin [Todennäköisesti aluemalli turvaa asukkaiden tarpeet paremmin kuin yhden Uudenmaan maakunnan malli.]

5. Mahdollistaako erillISRatkaisu erikoistason palvelujen toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä pääosin [Mikäli molemmissa vaihtoehdoissa HUSin asema on miltei samanlainen, on mahdotonta sanoa varmuudella, miten erikoistason palvelut vaihtoehtojen välillä eroavat. Kokonaisuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että perus- ja erikoistason sekä kunnan omien palveluiden välinen integraatio ja yhteistyö säilyvät.]

6. Mahdollistaako erilliskorjaus perus- ja erikoistason sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnallisen integraation alueella?

kyllä pääosin [Hyvillä toimintatavoilla, organisoinnilla ja yhteensovittamisella voidaan vaikuttaa integraation onnistumiseen. Perus- ja erikoistason palveluiden integraatio on erittäin tärkeää etenkin asiakas- ja talousnäkökulmista asiaa tarkastellen].

7. Esityksen mukaisesti erikoissairaanhoidon järjestämisvastuu olisi yleisesti ja ensisijaisesti itsehallinnollisilla alueilla, HUSin järjestämisvastuu lakiin perustuvaa ja järjestämissopimuksella sovittavaa vastuuta. Onko raportissa kuvattu korjaus mielestänne sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta sekä hallinnollisesti ja HUSin omistajaohjauksen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja turvaako se sote-palvelujen järjestämisen alueella?

kyllä pääosin [HUSin asema säilynee jatkossakin samankaltaisena. Omistajaohjaus HUSiin saattaa jäädä melko ohueksi. Laadittavassa lainsäädännössä on työnjako Helsingin, erillisalueiden ja HUSin välillä sovittava tarkoin.]

8. Turvaako erilliskorjaus sote-palvelujen järjestämiselle riittävän kantokykyiset alueet?

kyllä pääosin [Mallin taloudellinen kantokyky ei hahmotu raportin tarjoamilla tiedoilla. Mallin alueiden väestöpohjat/kantokyky vaihtelevat paljon. Taloudelliset vaikutukset jäävät kokonaisuudessaan avoimiksi. Tuleva toiminnallinen kantokyky, toimintamallit ja rakenteet ovat ratkaisevassa roolissa sote-palveluiden järjestämiselle. Ne jäävät raportissa vielä arvioiden varaan.]

9. Turvaako erilliskorjaus asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen?

kyllä pääosin

10. Toteutuuko demokratia erilliskorjauksessa perustuslain edellyttämällä tavalla? (ks raportin luku 3) Jos ei, niin miten esityksen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa?

Kyllä.

Asiakaspalautejärjestelmää sekä muita asiakaskuulemiskanavia tulisi hyödyntää, huolehtia palvelunohjauksesta ja tiedottamisesta.

11. Toteutuuko palvelujen yhdenvertaisuus esitettyssä mallissa paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

kyllä pääosin [Loppuraportin tarjoamien tietojen perusteella ei voida ylipäätään arvioida luotettavasti yhdenvertaisuuden toteutumista koko maan tasolla vertailtaessa. Esitetty malli tarjoaa oletettavasti yhdenvertaisemmat palvelut koko Uudellemaalle kuin vertailtavat mallit. Palveluntarpeet ja esimerkiksi palveluiden saavutettavuus vaihtelee suuresti asukkaan asuinpaikasta, terveydentilasta ja varallisuudesta riippuen. Tällöin asiakaspohja ei itsessään tarjoa luotettavaa vertailupohjaa yhdenvertaisuuden mittaamiselle.]

12. Mahdollistaako erilliskorjaus kielellisten oikeuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

kyllä

13. Millä toimenpiteillä ja missä palveluissa kielellisiä oikeuksia voitaisiin vahvistaa?

Työntekijöiden koulutusvaatimuksilla, palkkauksella ja lainsäädännöllä voidaan vaikuttaa kielellisten oikeuksien toteuttamiseen palveluissa.

14. Millaisia vaikutuksia arvioitte erilliskorjauksella olevan osana hallituksen linjaamaa valtakunnallista kokonaiskorjausta?

-

15. Ehdotuksia itsehallinnollisten alueiden nimiksi?

-

16. Muut vapaamuotoiset huomiot loppuraportista

-Pukkilan kunnan lausunto koskee raporttia. Kunta hyväksyy raportissa esitetyn mallin (aluejako, viisi itsehallinnollista aluetta), mutta varaa oikeuden lausua lopullisen kantansa reformista lainsäädännön ja muun kokonaisuuden valmistuttua.

-Avoimia kysymyksiä on paljon. Avoimia kysymyksiä ovat mm. erilliskorjauksen rahoitus, palveluiden integroituminen kunnan omiin palveluihin (ml. hyte), palveluiden järjestäminen (ml. palveluiden saavutettavuus), työnjako, palveluketjujen toiminta, asiakaskokemusten ennakoarviointi ja digipalveluiden rooli (kustannustehokkuus, digitaalisuusaste, käyttövarmuus, rekistereiden yhteensovittaminen).

-Esitetty malli/raportti ei tuo esille rahoitukseen liittyviä seikkoja ja kokonaisuuden kannalta on muutenkin tärkeää, että kuntiin jäävien palveluiden tuottamiseen jää riittävästi kapasiteettia.

-Pukkila näkee tarpeelliseksi, että kunnat on oltava tiiviisti jatkovalmistelussa mukana.

-Pukkilan sote-palveluiden järjestämisvastuun ollessa tällä hetkellä Phhykyssä, on tärkeää, että mahdollisessa siirtymävaiheessa huomioidaan asiakaskokemuksen, palveluiden saavutettavuuden, tiedottamisen, palvelunohjauksen, kunnan palveluiden integroimisen ja yhteistyön näkökulmat. Tässä työssä tulee tehdä tiivistä yhteistyötä niin Phhykyn, Uudenmaan, HUSin ja kunnan välillä.

-Pelastustoimen (etenkin ensivasteyksikön) osalta on hyvä jatkaa keskustelua.

Assinen Mirva
Pukkilan kunta - Kunnanhallitus